

ՄԱՍ 4. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Վիճակագրության բնագավառում միջազգային համագործակցությունը, լինելով Միավորված ազգերի կազմակերպության պաշտոնական վիճակագրության հիմնարար սկզբունքներից մեկը, ներառում է տեղեկատվության եւ փորձի փոխանակումը, ինչպես նաեւ ներուժ ստեղծելու նպատակով դրանց տարածումը վիճակագրական տվյալների հետագա օգտագործման համար: Վիճակագրական համագործակցության իրականացման ոլորտը բավական ընդարձակ է՝ սկսած միջազգային աշխատանքային խմբերի եւ խորհրդակցությունների շրջանակում ոչ պաշտոնական շփումներից մինչեւ վիճակագրության կատարելագործմանն ուղղված համապարփակ ծրագրերը:

Համագործակցության հիմնական նպատակներն են՝

1) առանցքային ոլորտներում կատարելագործված վիճակագրական տվյալների առավել լայն եւ արդյունավետ օգտագործում ժողովրդագրական, սոցիալական, տնտեսական եւ բնապահպանական զարգացման բնագավառներում, ինչպես նաեւ ներդրումների ոլորտում քաղաքականության մշակման, ծրագրման, որոշումների ընդունման եւ վերահսկման համար հիմք ստեղծելու նպատակով:

2) նախապատվային բնագավառներում վիճակագրական ներուժի եւ կարողությունների ամրապնդումը վիճակագրական տվյալների կազմման, ինչպես նաեւ դրանց հրապարակման համար:

3) համակարգերի եւ ներուժային հնարավորությունների աջակցմանն ու ընդլայնմանն ուղղված կարողության երկարաժամկետ ծրագրերի ապահովումը:

2. Միջազգային համագործակցության շրջանակում Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության հիմնական խնդիրներն են՝

1) էապես բարձրացնել վիճակագրական արտադրանքի որակը ժամանակակից տեղեկատվության պահանջներին համահունչ:

2) բարձրացնել տվյալների արդիականությունը՝ ապահովելով սպառողների կարիքների հաշվառումը եւ բավարարումը:

3) բարձրացնել տվյալների արժանահավատությունը՝ ուսումնասիրելով միջազգային պրակտիկայում ընդունված մեթոդաբանությունը:

4) ապահովել վիճակագրական չափանիշների եւ կանոնների համաձայնեցումը միջազգային չափանիշներին եւ կանոններին:

5) ապահովել տվյալների միջազգային համադրելիությունը:

6) բարձրացնել վստահությունը վիճակագրական տեղեկատվության նկատմամբ՝ ձեւավորելով վիճակագրության համապատասխան իրավական դաշտ, կատարելագործելով տվյալների տարածումը, առավել խոր ուսումնասիրելով սպառողների պահանջները եւ կարիքները, ծանոթացնելով սպառողներին վիճակագրության դերին ազատական տնտեսակարգում եւ նպաստել վիճակագրական տեղեկատվության լայնորեն օգտագործմանը ցանկացած բնագավառում որոշումներ ընդունելիս, մոնիթորինգ եւ գնահատականներ իրականացնելիս:

7) բարձրացնել եւ երաշխավորել պաշտոնական վիճակագրության հեղինակությունն արտաքին աշխարհում:

8) որոշել վիճակագրական գործունեության ֆինանսավորման նոր ուղիները՝ արտաքին օգնությունից կախվածության նվազեցման եւ երկրում ֆինանսավորման կայուն համակարգ ստեղծելու նպատակով, մշակել եւ ներդնել վճարովի վիճակագրական ծառայությունների համակարգ.

9) մշակել եւ ներդնել պրոֆեսիոնալ վարվելակերպի սկզբունքները:

3. Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայությունը նախատեսում է շարունակել ակտիվ մասնակցությունը միջազգային համագործակցության շրջանակում համաշխարհային մասշտաբով վիճակագրական մեթոդաբանության եւ պրակտիկայի կատարելագործման, միասնականացման եւ ներդաշնակեցման, ազգային վիճակագրական ծառայությունների կողմից պաշտոնապես հրապարակվող իրենց երկրների սոցիալ-տնտեսական զարգացման եւ բնակչության կենսամակարդակի վերաբերյալ ցուցանիշների համադրելիության ապահովման ուղղությամբ: Իր բովանդակությամբ եւ ձևերով այդ կարելուրագույն եւ բազմակողմանի գործունեությունը կիրականացվի հետեւյալ հիմնական ուղղություններով.

1) մասնակցություն միջազգային կազմակերպությունների գործունեությանը՝

ա. Միավորված ազգերի կազմակերպության.

- վիճակագրական հանձնաժողով,

- Եվրոպայի տնտեսական հանձնաժողով եւ Եվրոպայի վիճակագիրների կոնֆերանս,

- զարգացման ծրագիր,

- բնակչության հիմնադրամ,

- մանկական հիմնադրամ,

- կրթության, գիտության եւ մշակույթի կազմակերպություն,

- Ասիայի եւ Խաղաղ օվկիանոսի համար սոցիալ-տնտեսական հանձնաժողով,

- պարենի եւ գյուղատնտեսության կազմակերպություն,

- համակարգի այլ մասնագիտացված մարմիններ.

բ. Արժույթի միջազգային հիմնադրամ.

գ. Համաշխարհային բանկ.

դ. Եվրամիության վիճակագրական ծառայություն.

ե. Տնտեսական համագործակցության եւ զարգացման կազմակերպություն.

զ. Աշխատանքի միջազգային կազմակերպություն.

է. Միջազգային վիճակագրական ինստիտուտ եւ այլն:

2) պետական վիճակագրության համակարգի բարեփոխումների ուղղությամբ կարելուրագույն հիմնախնդիրների լուծման նպատակով արտասահմանյան փորձագետների մասնակցությամբ համագործակցության նախագծերի մշակում եւ իրականացում միջազգային կազմակերպությունների տեխնիկական աջակցության ազգային եւ տարածաշրջանային ծրագրերի ֆինանսական միջոցների հաշվին.

3) համագործակցություն արտասահմանյան երկրների ազգային վիճակագրական ծառայությունների հետ վիճակագրական գործունեության արդիական հիմնահարցերի ուղղությամբ երկկողմանի հիմունքներով.

4) Անկախ Պետությունների Համագործակցության երկրների վիճակագրական ծառայությունների հետ ավանդական կապերի եւ համագործակցության զարգացում երկկողմանի հիմունքներով՝ մասնակցելով Անկախ Պետությունների Համագործակցության երկրների միջպետական վիճակագրական կոմիտեի գործունեությանը:

4. Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության համագործակցության գերակայությունների շարքին են դասվում վիճակագրության հետևյալ բնագավառները.

- տնտեսական վիճակագրություն,
- առևտրային վիճակագրություն,
- սոցիալական եւ ժողովրդագրական վիճակագրություն,
- աղքատության վիճակագրություն,
- շրջակա միջավայրի վիճակագրություն,
- տարածաշրջանային վիճակագրություն,
- տվյալների տարածում,
- տեղեկատվական եւ հաղորդակցության տեխնոլոգիաներ:

5. Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայությունը կշարունակի իր գործունեությունը՝ ուղղված Եվրոպական վիճակագրական համակարգին ինտեգրմանը Հայաստանի Հանրապետության եւ Եվրամիության միջև կնքված Գործընկերության եւ համագործակցության համաձայնագրի (ԳՀՀ) իրականացման ազգային ծրագրի շրջանակում:

6. Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայությունը կմասնակցի Եվրոպական հարեւանության քաղաքականության շրջանակում ԵՄ-Հայաստան գործողությունների ծրագրին՝ վիճակագրության մասով.

1) մշակել կարճաժամկետ եւ երկարաժամկետ ռազմավարություն վիճակագրական համապատասխան ոլորտներում եվրոպական ստանդարտներին համապատասխանելու նպատակով՝ հիմնվելով Եվրամիության փորձագետների կողմից Հայաստանի վիճակագրական համակարգի ընդհանուր գնահատման վրա.

2) բարելավել գործարար ռեգիստրի որակը եւ ծածկույթը.

3) նախապատրաստել եւ անցկացնել գյուղատնտեսության համատարած հաշվառում՝ Պարենի եւ գյուղատնտեսության կազմակերպության ուղեցույցների համաձայն.

4) բարելավել վիճակագրական տեղեկատվությունը՝ վարչական ռեգիստրների բարելավման միջոցով տեղական մակարդակով ապահովելու "Կայուն զարգացման ծրագրի" իրականացման արդյունավետ վերահսկողությունը: